

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-tér, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. Ára ötvégre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyitott” cikkek sora után 20 kr. előfizetés mellett a szerkesztőséghez csatoljuk.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

A birodalom és történelmi részei.

Kolozsvár, aug. 28. 1866.

III.

(D.) Austriában a népek sorsa, e birodalom népeinek sok nyelvű- és sok érdekűsége miatt nem biztos; de e közös birodalom kapcsaiból való kiszakadás után, idegen és hatalmasabb hódító népek miatt még kevésbé válik bizonyossá.

A birodalom népei közt csak a német az, a mely egy e birodalombeli népeknél felvilágosultabb s miveltebb nemzetiségnél, a vele egy német birodalomban nyerne biztos meenedéket; s miután e birodalom népei közt egy sem elég erős, hogy önmagát hetven millió orosz, negyven millió német közt fenn-tarthassa, igen természetes, hogy mindenik népet vagy az orosz, vagy a porosz magába beolvasszák előbb-utóbb.

Bármily békületlenek tehát a népek azon alattvalói lét közösségében, hová őket a történelem helyezte, bizonyos, hogy e közösség megszűnése rájuk nézve még sokkal kevésbé kibékítő jövőt helyez kilátásba, odaértve, hogy a birodalom politikája arra törekvön, hogy alkotmányosan és a népszabadság alapján kormányozzon.

Elmondottuk előbb, hogy Austria sem abszolút hatalommal, sem pedig valamely nemzetiség abszolút hegemóniája alapján nem kormányozható; de igenis kormányozható a történelmi alapon.

A jövő kormányoknak nem lehet azt elefedni, hogy az Austria név alatt nem mondjuk, hogy egész correetséggel nevezett birodalom szerves és a multak történelmében individualis előzményekkel bíró részekből alakult nem egység, hanem lazább vagy szorosabb szövetség. Minden ily résznek megvan saját historiai nemzeti jellege, s azon nemzeti erő, mely egykor ezen királyságoknak európai külön önállást volt képes biztosítani, egy közös korona alá mediatisálva, de nem centralisálva, szintén összetartatja azon historiai organismust, s mert ezen összetartó erőnek ezen szövetségi complexumon annyi nemzeti önállásra s szabadságra sem lehet kilátásuk, a mennyit itt a belső, a tartományi s illetőleg országos autonomia által elérhetnek, fel lehet tenni, hogy az önfenntartás szüksége megszüli az összehatás azon szükséges erejét, mely e szövetségi rendszer belső összefoglalására s kultamadás elleni védelmére kellő biztosítékot és erőt nyújt.

Nem hisszük, hogy józan ember a birodalom céljainak elérése végett a centralisatióra gondoljon; ez már épp azon indokokból lejárta magát, a mit felfejtettünk.

Felmerült inkább a szláv nemzetiségek körében a pluralismus eszméje. Nem lehet tagadni ez eszme fontosságát s kérdésen kívül, ha egy tiszta és biztos összekötő kapocs volna, a mely a birodalmat a pluralismus alapján összetartatná: akkor e forma kiindulási alapul elfogadható volna; ámde a mint a német Bundnak éppen mostani összeomlásánál is láthatók, még egy nemzeti-ség is külön hatalmi csoportozatba oszolva, a szövetségi viszony alapján magát a compact erővel támadó ellenség ellenében meg nem tarthatja; annál inkább nem tudna fenntartani Austria magát külön historiai részének teljes kormányzási autonomiája, külön souverain joggyakorlatai alapján.

Mert hisz a nélkül, hogy a jövő lehetőségek feltételese által a jelen élő nemzedék loyaltását gyanúsítsuk; képzeliük külön országtömbben, adó s ujoncz-megajánlási joggal az osztrák-német tartományokat, külön Cseh-, Morvaországot, külön Galiciát, Bukovinát s külön a három királyságot — biztosak lehetünk-e arról, hogy egy nagy német egységi propaganda nem fogja elvonni ezen birodalom érdekétől s összetartásától a németeket, biztosak vagyunk-e, hogy egy megalakulható keleti vagyis szláv birodalom nem fogja elszédíteni Horvát- és Csehországot; biztosak vagyunk-e, hogy Galiczia és Bukovina ruthen tömegi többsége nem fog elszédülni az orosz vallásos s nemzeti-ségi izgatásoktól.

Külön országos autonomiával, külön miniszteriummal, mindenik ily tömbnek elég mód van arra adva, hogy külső conspiratiók

által egy ily pluralismus alapján összefüggő szövetséget szétrobbantson.

Miután tehát a pluralismus határos az örökös lázadásokkal és felbomlással, centralisatio pedig nem lehet a miatt, mert Austriában csak két nagyobb nemzetiség van, u. m. a magyar és német, de egyik sem oly nagy, hogy a másik magát neki alárendelhesse; így Austria jövőjét egyedül a birodalmi dualismus, s e két részben a tartományi s illetőleg helyhatósági autonomia alapján lehet biztosítani.

Ez volt természetes és történelmi fejlődése a közös birodalomnak; állott ezen dualismus akkor is, midőn a német elem a német Bundra támaszkodva hatalmasabb volt, mint mostan; annál inkább csak ez állhat fenn jövőben is.

Ezen dualismus egyik tényezője Magyarország historiai, tartományi és helyhatósági jogai alapján kérdésen kívül kielégítheti a magyar nemzettel együtt élő apró népek jogos és méltányos igényeit. A magyar királyságban virágzott a horvátok tartományi joga s láthatuk, például a szász municipalis élet által kellőleg védve ezen nemzetiség german nyelvét s szokásait, a nélkül, hogy municipalis hatásköre praedjudicált volna az ország egységének. A nyelvek egyenjogositása a municipiumokban, biztosítani fogja az apróbb nemzetiségek szabad fejlődését. Itt tehát valamint az európai irodalom is elismeri, a magyar nemzetiség népességi ereje, sőt alkotmányának szabadelvűsége alapján a szükséges homogenitás nem hiányzik s bizonyos, hogy e korona magát kellő erőben összetartani képes.

Kényesebb Austria heterogen tartomány tömbjeinek biztos kapcsolatait feltalálni; mind a mellett el kell ismerni, hogy ottan a vezérszerep a németeket illeti három okból:

1-ször. Mert a német apró tartományok a szláv tartományok egy részét átéklik s mintegy bekerítik, s e mellett ugy Cseh-, mint Morvaország népessége közt feltűnően sok a német.

2-or mert a német elemet csak azáltal lehet elfogni a nagy német egységhez való gravitaciótól, ha azon vezérszerepet, melyet az örökös tartományokban évszázadok óta vitt, nála jövőre is meghagyják, habár az egyes nemzetiségek irányában méltányosabban átalakítva és szabályozva; már pedig ha a szlávok, hogy magokat egy szabadabb birodalomban fentarthassák, erre nézve a németek pénzét és vétét, sőt európai szövetségi sympathiait is igénybe veendik, annyi előnyt meg kell adniok, hogy körülötte csoportosuljanak a nélkül, hogy feladják nemzeti és történelmi individualitásaikat, melyre nézve a tartományi autonomiában kellő biztosítékot nyerhetnek.

3-or Mert a szláv faj, habár együtt véve nagyobb népességet számít a németnél, de az külön nemzetiségekre van szakadva, melyek közül egyik a másiknak nyelvét sem érti, és így a szláv faj nem egy nemzet, nem bir egy nyelvvel, s egyes dialectusai közül egyik sines ugy kimivelve, hogy azon az örökös tartományok tömbjét kormányozni lehetne; és éppen ezért ott mint compact nemzetiség a német van többségben, s így a vezérszerep őt illeti, s e szerep nem sértheti a szláv tartományokat, mihelyt a tartományi autonomia körében a germanismus nem tör fölényre, s meglegszik a nyelv egyenjoguságával.

Hogy azonban a germanismus a többi nemzetiségeknek ne praedjudicáljon, mulhatatlanul le kell mondani az osztrák részekben is a burocratiail rendszerrel. A cseheket, morvákat mélyen sértheti, ha neki Bécsből, vagy a német tartományok többi városaiból küldenek nyakára hivatalnokokat; minden tartomány autonomiáját aképp kell elrendezni, a mint a magyar királyságban, hol még az egyes megyék vagy városok tisztviselői csak is azon megyében vagy városban benn birtoklók, az országos hivatalok pedig szintén csak is az országban benn birtoklókól tételnek. Ez egyik fő követelménye az autonomiának, mely a megyei rendszer és a választási jog alapján az egyes nemzetiségek jogainak biztosítására nézve lényeges factorul szolgál.

Igy a birodalom a dualismus alapján két önmagát összetartani képes tömbre szakadván, a mint azt ennek történelmi fejlődése is követeli és igazolja; a két tömb egy közös uralkodóház nagyhatalmi állásának, s így szövetségesített államéletének biztosítására egymással a közösügyek vitelében s a közös áldozatok meghozásában érintkezvén; kihatólag habár nem is fejthet épp oly erőt ki, mint a mit egy nemzetből vagy népfajból álló hasonló nagyságu birodalom teljes egysége adhatna; de annyit mindenesetre kifejthet, a mi az egység kapcsainak hiányai miatti lehetlenségében valamely ezen egységet mindjárt megközelítő összetartozási forma által elérhető, s ha hódító szerep nem is vár így a birodalomra, de annyi igen, hogy magát a kultamadások ellenében megvéddesse és fentarthassa.

A mi pedig a belső rend fentartását illeti, kérdésen kívül, hogy ez alapon a birodalom mindkét része, valamint egyes helyhatóságai bírák az alkotmányos lét lehetőségét.

A magyar királyság magára akkora, mint volt a legutóbbi terjeszkedése előtt Poroszország. Ez megbírja egy ministerium s egy jó erős közös hadsereg s hasonló erejű honvéd- és tűzhelyvéd-sereg szervezésének s fentartásának költségeit. Az örökös tartományok komplexuma népesedésben s vagyoni állásban még felülmúlja a magyar királyságot, s együtt szintén megbírja a felelős ministerium közös képviselőit, közös hadsereget s külön honvéd- és tűzhelyvéd-sereg szervezésének, fentartásának költségeit.

Az örökös tartományok közös kormányában s közös képviselőjében a szláv ellenőrző s összetartja a németet, a német a szlávot, a közös szabadság által mindkettőnek érdekévé válik az együttmaradás; viszont a birodalom két részének a roppant nagyságu növekedett szomszéd hatalmasságok közti önfentartásra nézve mulhatlan érdekében áll a közös vállvetés s az összes birodalmi terület kölcsönös védelme, mert világosan láthatni, hogy a nagy német egység és a nagy orosz hatalom között sem Magyarország külön, sem az osztrák örökös tartományok külön magukat fenn nem tarthatnák; külön országokra egymástól független testületekre szétszakadva s csak a korona által függve össze annyi centrifugal érdek miatt szintén fenn nem tarthatnák magukat. A szétszakadás s más hatalmakba való átolvasztás pedig csak rosszabb combinatioba hozna minden itteni nemzetiséget az egy német nemzetiségen kívül; ennél fogva Austriában nem lehet más életrevaló program, mint a dualismus a tartományi és helyhatósági jogok s autonomia kifejtése s megszilárdítása mellett.

Hasonszenvi adagok.

Tisztelt uram-ücsém! Szép találmány a napisajtó, mi falusi malomtalpon ülő consiliariusok, kik megszokták a megyék zöldsztalánál ugy, mint malomtalponkon kiscserélni egymással politikai eszméiket, vagy legalább gyönyörrel s lelkesedéssel hallgatni, ha a jártasabbak a fennforgó tárgykörül vitatkoztak: elpusztultunk, elpenészedtünk volna 19 év alatt, ha a napi irodalom nem tört volna át szellemi fegyvereivel a despotismuson, s nem pengette volna most a sorok közt, majd nyíltan azon eszméket, melyek szívünkbe voltak vésvé.

Ismertem uram-ücsém, mint fiatal szónokot Marosszéki s Küküllőmezei zöldsztalánál, igen, mint alkotmányosan a nép által választott tisztviselőt, hanem bona fide mondom, a legszebb kötelességet akkor teljesítette, midőn mindenkit elnémitottak, s azt hiszem okosan és bátran cselekedett, hogy midőn együtt elekedtünk a politikai mozgás minden más teréről, azon tért ragadta meg, a melyt a legdurvább despotismus sem tud egészen kibuzni lábunk alól.

Ertettük midőn szólott s midőn hallgattott, olvastuk a sorok közt azon egész elméletet, melynek a sajtó korlátai közül a sorokból ki kellett maradnia, de a melynek ott lételét, a kifejezett eszmék bátrere gyanánt minden észlelő ember fölfedezette.

Igy az irodalom volt 19 szomorú évben azon dicőség, hogy az üldözés által is elérhetlen szárnnyaival a nemzet közszellemét folyvást élesztő s bátorító, százszor megjósolva azon idők, melyek

már bekövetkeztek, s megjósolva az alkotmányos igazságok azon végdiadalát, minek be kell következnie.

Valamint ön nem kételkedett soha a csüggessege legbúsabb napjaiban is, s százszor is ki-mondá akkor, midőn csüggedt, hogy a nemzet igaz ügye bizonynyal győzni fog; ugy most már én sem kétkelem, hogy csakugyan igaza volt, s a korona és nemzet egységének be kell következnie.

Hanem mikor az eldöntő idő már megérkezett, valóban kinzó a késedelem; és én fel nem foghatom a kormány lavirozásának okát, midőn annyi szomorú példa bizonyítja, hogy siettetni kell a népek teljes egyetértését a koronával, siettetni kell a normalis állásnak helyreállítását.

Megbocsát nekem, mert hisz a vén emberek nem nagyon válogatják a basonlatokat, s tudva van, hogy a magyar táblabírónak, ha véülni kezd, csúf szája van; de a mi mostani állapotunkról egy hasonlat van emlékeztetben, a mit meg kell, hogy írjak.

Tabulae cancellista koromban egy m. vásárhelyi collegám, tehetős polgár fia, apja után örökölt egy falusi birtokot s abban egy öreg, fehér juhász kutya. Civilisálatlan volt az, mint minden erdélyi havasi kutya. Mart, harapott, s mogorva és barátságtalan volt. Collegám a városra behozatta, mindennap beszélgetett vele. Utoljára kezdett a kutya kacagni és bizelegni is. Lábát felfordította, nyelvét, holmiét kiöltögette, szóval udvarias akart lenni, a mennyire töle kitelt, Denique csak azt akart kibozni belőle, hogy utoljára collegám annyira megjuhászította azt a mogorva kuvaszt, hogy borsószemnyi kenyérdarabokat rakott a földre, s az öreg mogorva állatnak, mint egy csirkefinak kellett azt onnan felszedgetnie. Megtette, de nehéz szívvel; ennél az egy experimentálnál leginkább elveszté türelmét; bízelt, aporított, lefeküdt, felkelt, átugrott a boton, föltette két lábát az asztal mellett ura hátára; mindezt türelemmel és kitartással megtette, azon reménnyel, hogy ennyi boldonság után kap egy jó falatot; de midőn aztán látta, hogy kenyérmorzsákat kell felszedgetnie a várt jó falat helyett, ekkor végtelenül mogorván látott ahoz, s a tizedik, tizenötödik morzsánál el kezdett morogni, dühé mind nőtt s csak aztán bekült ki egy jó sarkalat kenyeren.

En éppen így vagyok, mint ez a vén kutya. Elhártem a Stadion systemát, el a Bach zaklatásait, el a Schmerling aporítottzásait; hanem most kezdem flegmámat elveszíteni.

A „Wanderer” ma egy morzsa miniszterium-hirt hoz, holnap a „Debatte” mondja: egy hét sem telik s az országgyűlést összehívják. A „Presse” mondja: holnapután Sennyei miniszterelnök, azután meg a másik „Presse” mondja: szeptember végén magyar országgyűlés; a „Lloyd” mondja: Andrassy a miniszterelnök; a „Politik.” mondja: Belcredi alkuszik Deákka; a svájciak, francziák örvendnek a magyar miniszterium helyreállításán. A „Morgen Post” mondja, hogy nagy manifestum készült, oct. 6-kára hívják össze az országgyűlést, melyet magyar miniszterium hív össze... mindennap egy ily morzsa hir, s mi mohó kapkodjuk fel; s mikor számot vetünk gyomrukkal, látjuk, hogy még mind csak „nesze semmi, fogd meg jól.”

Már én csak azt mondom, hogy mi magyarok nagy lélekjelenléttel s kitűnő béketűréssel tudtuk kiállani Bach és Schmerling urak civilisál és puhító rendszerét, meglehet, hogy igen sokan jó medvebocakból válhattunk is szerény bárányokká; hanem annyi kitérés, contumacirozatás után, midőn most végre a jogfolytonosság kimondásával, oly hozzászias politikai csömör után étvágyunkat felgerjesztették, hogy nekünk a különböző hírlapok által szétsztyogatott mákszemnyi biztatásokkal kelljen enybiteni nagyhebet étvágyunkat, a helyett, hogy ez étvágyhoz méltó nagyszerű elhatározásokról értesül-nénk, ez csakugyan megpuhulásunk minden eddigi experimentumnál nagyobb próbára teszi.

Ez a boszantó kenyérmorzsa-bulladék előttem kezd lejártatni a hírlapok méltóságát. Ajánlom ücsém uramnak, hogy ha ily hírek rostálgatására kárhoztatják azon szabadelvű lapokat, melyeknek két nehéz évtized küzdelme közt oly merész és hősiess szerep jutott, csapja le uram-ücsém a szerkesztést. Ez a komédia nem magyar embernek való. Falusi diplomata.

Bécsi hírek.

A magyar miniszterium kinevezéséről — írja a „P. N.” — korántsem némultak el a hírek sem Bécsben, sem Pesten. Az alkudozások nyilván fo-

lyamatban vannak — még pedig egész titokban folynak — s csak igen kevés és bizonytalan az, a mi a felső hivatalos körökből kiszivárog. Nagyon valószínű, hogy a mit a lapok jelentenek, csak a kulcslyukak szűk csatornáján jut a közönség közé — s különösen arra nézve, hogy mennyire érlelődött a dolog s meddig kell az eredményre várakozni, bizonytalanságban vagyunk. Mindazáltal közöljük ama híreket, mint a melyek kétség kívül legközelebből érdeklik közönségünket.

A régi „Presse”, mely nem hiszszük, hogy hű barátja legyen még az újabb események után sem a független magyar miniszteriumnak, ezt írja újabban:

„Vértes politikusok ma azt beszélik, a magyar miniszterium teljesen sikerült és a kinevezések nyilvánossá tételét már a legközelebbi következő hét elején várhatni. A következő hó folyamán (septemberben) megtörténik a magyar országgyűlés összehívása, mely a neki felelős miniszteriumot már a miniszteri padon fogja látni.

„Mivel — mond tovább a „Presse” — eddigi hírek szerint — az egyezkedés gróf Belcredi és gr. Andrássy közt befejezve nincs, s utóbbi éppen most jár abban, hogy pártja pesti tagjaitól utasítást szerezzen a Belcredi-féle concessiók tárgyában — a fennebbi közlemény valószínűsége nagyon kétséges.

Az új „Presse” szólna a mostani egész bécsi kormányban való változásokról, nevezetesen, hogy b. Hübnert gróf Mensdorff helyett külügyminiszterré, s gróf Mensdorffal együtt lemond Biegeleben külügyminiszteri tanácsos is és hogy Hübnert báró — az eddigi szokástól eltérve — nem lesz egyszersmind a császári ház minisztere is — azt hallja, hogy gróf Eszterházy megmarad az utóbbi minőségben a miniszteriumban. Egyszersmind a német miniszteriumban is megtörténik a magyar miniszterium felállítására által követelt változás, melyet gróf Belcredinek a magyarokkal való alkudozása sikerül. Majláth, mostan udvari kancellár, ő Felsége személye körüli miniszterré lesz kinevezve. Mint vannak felosztva a tárczák a leendő magyar miniszteriumban, nem tudjuk: Andrássy és Sennyey felől szól legálábbabban a hír, mint az új miniszterium tagjairól. — A Lajthán tül miniszteriumban változás lesz a pénzügy és kereskedelmi miniszter személyében.

A fentebbi tudósítás két pontja méltó a figyelemre: a mely Eszterházyra és Majláthra vonatkozik, s némi kevés eltérést mutat a kettő az elvekre nézve. Majláth ur ő Felsége személye körüli miniszternek nevezetvén ki, az látszanék, hogy az 1848-diki teljes ministerium állítatnék vissza, s csak ugyan egy csonka ministerium ismét oly félszeg rendszabály lenne, mely éppen azt nem adná meg, a mi az országgyűlés tárgyalásainak biztos haladására megkívánatik: a törvényes állapot restituálását. Eszterházy gróf pedig, mint magyar, megmaradván a császári ház miniszterének, már némileg a tizenötös bizottság terve szerinti miniszternek látszanék. Ha továbbá ama hír valószínű, hozzávéve azt, hogy Sennyeyt is a ministerium tagjának mondják, vagy azt kell hinnünk, hogy a ministerium pártcoalitiból alakuland, vagy hogy gróf Andrássy ki lesz zárva belőle, s így tisztán conservativ lesz.

Azon eset is, hogy csupa conservativékból nevezessék ki a ministerium, annyiban vigasztaló lenne, hogy a conservativ párt, mint már csak a magyar ministerium helyreállítására nézve folyó alkudozások mutatják, másképp gondolkodik, mint a mult aprilisi felsőházi viták alkalmával, midőn oly sok rosszat tudott szólni a ministerium felelőségének elve, s különösen egy magyar felelős ministerium ellen.

Egyébiránt a vigasztalás nem teljes.

Bizonyos az — s ez elég különös — hogy éppen a mostani kormány tagjai vesznek élénk részt egy másnémi formák közt mozgó kormány alakítása tárgyában, s játszik a korona tanácsosainak szerepét, s állandóan Belcredi grófot nevezik olyanak, ki a magyar államférfiakkal az alkudozásokat folytatja, ugyanazon Belcredi grófot, körül eddig azt beszélték, hogy Majláth és Eszterházy grófai tökéletesen egyetért, s nemcsak elvben, hanem azon örökösön ingadozó, mindig transigáló, és soha végezni nem tudó eljárásban. Ők a passiv ellenállást folytatták a kormányon, hol passivitásra, tettekre van szükség. Bizonyos titokban tartott eszméért nagy kitartással védtek ugyszólván minden talpalatnyi földet a jogfolytonosság és törvényesség helyreállításának követelése ellenében, s ez által a közvéleményben rosszabb hírok támadt, mint megérdemlenék; mert el kell ismerünk, hogy voltak érdemeik a lefolyt évi átmeneti korban.

Most már vegyük fel, hogy kancellár helyett miniszter lesz a magyar kormány élén. Ha ugyanazok lesznek kormányon, kik eddig a korona tanácsosai valának, nem feltehető-e, hogy állásukat hasonlóképp arra használadják — a mennyiben megváltozott viszonyuk engedi — hogy a nemzettel szemben ugyanazon passiv magatartást kövessék, sőt, hogy azok, kik eddig a magyar ministerium felállítását nem javasolták, most is annak hatásköréből többet kívánnak lealkudni, mint a mennyit talán a közvélemény mérsékeltbb árnyalatai is szükségesnek látnak?

Tegnap kifejeztük azon egyéni nézetünket, hogy a teljes kiegyenlítésre nem a politikai kieszert fogások, hanem az egyenes, nyílt fellépés tenne legjobbat.

Határozott elvek (nem theoreticus, hanem életből vett és gyakorlati elvek) s azok össze alkalmazása gerjeszt egyfelől bizalmat, és vezet egyszersmind a cselekvésben a főcél elérésére. Minél tovább húzódnak pedig az alkudozások, annál inkább azt kell sejtünk, hogy a mostani kormánykörökben — hol az új változás tárgyalatik — az eddigi bizonytalanság uralkodik, és sok oly akadály gördítették az átalakítás elébe, mely szükség-telenül hosszabbítja azt, s talán jövőre is nyugókat vet egy leendő ministerium határozottabb mozgáshatására. Pedig ismétéljük, a sikerre nagyon lényeges, hogy ne félszeg transactiók, hanem teljes határozottsággal vigyük keresztül az új kormány alakítását mind politikai elvek, mind az ezeket valló egyének dolgában.

A közös ügyi tervezet conditio sine qua non nak mondja, hogy mind nálunk, mind Lajthán tül valódi alkotmányosság legyen, azaz: legyen hozzá valódi parlamentarizmus kormány is. Nem lehet benne semmi kétség, hogy az országgyűlés ezen feltételt nem hogy enyhítne, hanem, ha lehet, kétségkívül még erősíteni fogja, s még csak alkudozások sem lehetnek a nélkül folyamatba indíthatók. Nem fogják-e ugyanazt kívánni a Lajthán tülak — alig hihető; de ha maguk nem kívánnák is, a magyar országgyűlés fogja ezt mulhatlan feltétellé szabni. Nem szükséges-e tehát, hogy ezen elv hívei töljenek a kormányon, s vezessék be az alkudozásokat?

— A „Fremdenblatt”, mely mellesleg mondva szintgy bszanokodik, noha csak a keserű gyonyorosság fegyverével, mint kedves collegája a „Presse” azért, hogy a magyarokkal kiegyezkedés készül, egy tudósítást közöl, mely szerint Belcredinek a magyar államférfiakkal folytatott alkudozása a következők körül forog. Azon feltét alatt, hogy a magyarok a birodalmi parlamentet elismerik (?) a többi kívánalmakba beleegyeznek. A birodalmi parlament az octoberi diploma szerint 100 tagból fog állni, mely száznak fele a magyar korona tartományiból kerül ki. A nehézség még csak abban áll, hogy Belcredi azt kívánja, válaszásk a horvát országgyűlésen az illető képviselőségi illetéket, míg a magyarok azt akarják, hogy mind az 50 képviselőt a magyar országgyűlés válaszsza. Galiczia a Lajthán tül tartományokhoz épp oly viszonyban álland, mint Magyarországhoz Horvátország stb.

— Gróf Crenneville, a korábbi erdélyi kormányzó, nem tér vissza többé állomására.

Levelezés.

Aranyosszéki, aug. 27.

Felsőbb tanintézetekből itthon levő derék ifjaink két műkedvelő társulatra osztották fel magukat, s két jótékony célú előadást rendeztek Kövenden. Az első előadás volt szombaton, folyó hó 25-én, a mikor is előadott a „Leány örző” 3 felvonásos vigjáték Kisfaludi K.-tól, közreműködtek F. A., F. Gy. N. T. és mások. Az előadás némileg sikerült, s minthogy szent volt a cél, csak méltányolhatjuk a műkedvelői ifjúságot. A második előadás volt — ugyancsak Kövenden — vasárnap, folyó hó 26-án, előadott a „Szeget szeggel” című 1 felvonásos vigjáték K. K.-tól. Az előadást megelőzte a „Hymnusz”, énekelve a bágyoni énekkar által. Szereplők voltak Cs. L., mint Villányi földesúr, jól adta. G. V. és Cs. I. kisasszonyok Liza és Poli szerepében mindketten tapsokat és virágosokrokat nyertek. Itt az érdem és kegyelet együtt mosolygottak a szép reményre jogosító kiaszonykákra. Mások több bátorság és emelkedettebb hang ajánlatot. A taglejtések elég foomult mentek. Borbély Soma (Tóházi kapitány) ügyesen és jó felfogással játszott, s különösen mint sánta kapitány, megneveztette a közönséget. Gál J. (Tóházi Egyed ügyvéd) szinten dícséretet érdemel a szinpadon otthoniasság- és helyes mimikáért. Gál Zeiga (Domokos, uradalmi tiszt) remekelt. Ezen szerepben nagyobb szinpadon is megállhatna. A II-ik szakaszban: 1) Hármadal, énekeltek többen. 2) „Béldi Pál”, szavalta Csipkés L. 3) Magándal, énekelte Tar B., szép és correct énekelv méltán érdemelt tapsot. 4) „Tinódi Sebestyén” fölajdulásai a török alatt, szavalta B. S. szép szavallással. 5) Négyes dal, az elmaradtatott volna. 6) Népdalok, énekelve T. B.-tól, T. B. itt is megtapsoltatott és újrátartott; ezen ur iskolázás által még sokra vihetné szép hangját. 7) „Előre”, költemény Tóth K.-tól, szavalta G. J. E költemény villanyosabb és erősb hangot kíván, kívált szabadban. D. Á. még elszavalta a „Pusztai találkozásk” Petőfőtől. E szavallás nem volt a programmban, a szinpadon is kimaradtatott volna, de némely ember ott is kíván szerepelni, a hol szerepe nincs. Mind az előadás, mind pedig az előadók méltó elismerésben részesültek a nagyszámu hallgatóságtól. Az urirend fényesen volt képviselve.

Mindakét előadás az elégett Sinfalviak felségelésére volt adva, s a szent cél — mint a nagyszámú megjelent közönség ügypártfogó buzgal-mából látni lehetett — jelentékeny sikert aratott. Azonban a tisztajövedelem még nem levén kiszámítva, azt most nem hozhatom világosságra.

Tekintetes Gál E. ur ki ingyen színhelyet

adott és a berendezés és rendtartás körül nagy erélyt fejtett ki, szintén köszönetet érdemel. Bár mi kevés jussom is a szerencsétleneknek, de minde filér egy könyvet szánt fel, s azért tüdősebb gondolat és szentebb cél nem szülemhetett volna derék ifjaink agyában: mint hogy sokakat mulattatva, egyeseiken segítsenek. Mint hallom, helységenként már nagybecsű könyvradomány gyűlt be az égettek számára, miből a tetszik ki, hogy néplünk sokkal nagyobb áldozatkészséggel bír, mintsem szenvedő felelt kibocsássa kebeléből idegen alamizsnáért. De gyakori esetben e buzgóság is lazulhatna, azért nem lehet eléggé ajánlani a biztosítást, mit — miután a jó erővel rendelkező „Victoriának” csaknem minden faluhelyen ügynösége van — kiki könnyen eszközölhet magának. E hó 27-re viradólág Aranyos-Rákoson egy gazda — gonosz tűz miatt — tönkre égett. Ez ismétli újmutatás a biztosításra.

r. l.

A Magyarországi, augusztus 28. 1866.

A „Kolosvári Közlöny” idei 98-ik számában, Krasznamegyének Varsolcz községéből „Kügyi” aláírás alatt egy vidéki cikik jelent meg, melynek főbb mozzanataiban a jelenlegi megyei tisztikar eljárásaiban hanyagsággal, az igazság kiszolgáltatásában tudatlansággal és erőszakos bírói önkény-nyel vádolva, meglehetősen burkolatlan vonatkozással az 1861-ki megyei választmány mikénti alakítása megtámadva, volt járási szolgabíró Blasel János az 1862-ik évi varsolcz tűzvész alkalmával szerzett érdemeiért megdicsérve, s végül a hazai főbb institutiók új berendezése köréből fontosabb nézetek elmonva vannak.

Minthogy Kügyi ur cikike szerencsés volt önnök lapjában megjelenhetni, önnök részrehajlatlan igazságkeresetere szíveskedjék nekem, mint egyik krasznamegyei birtokosnak is a megtámadott jelenlegi megyei tisztikar egyik igénytelen tagjának megengedni, hogy az idézett cikikre vonatkozólag néhány megjegyzést tehessenek.

Ha Kügyi ur az olvasó közönség előtt úgy, mint itt Krasznamegyében ismerve lenne, elég volna cikikére megjegyezni, hogy Kügyi irta; azonban mivel ezen új feltűnés, hiszem igen kevés által van ismerve, bocsásson meg a tisztelt olvasó, ha bátor vagyok megmondani, hogy Kügyi kicsoda. Ezen ur egyike azon le-szerelt egyéneknek, kik jelenlegi főispánunk mlgos gróf Bánffy Béla ur, mindjárt székfoglalása után a Nabránckzi féle tisztikarból, többrendbeli hivatali hatalmávali visszaélések és illetékellenl felvezetett pénznek elikkasztása miatt támasztott és alaposnak talált panasz következtében a megyei esküdti hivatalból kénytelen volt kimozdítani (szükség esetén hivatkozom a megyei főispáni levéltárban meglevő hivatalos adatokra). Ezek szerint tudatván azt, hogy Kügyi kicsoda, vádját illetőleg csupán a forrás hitelességére utalok; már pedig a mint nem arrogál magának a jelenlegi megyei tisztikar eljárásaiban tökéletességet, nézeteiben és felfogásaiban csalahatatlanságot, azt mindenesetre igényli magának, hogy ha emberi hiányokért megróható is, Kügyi uram egyáltalában nem lehet illetékes bírja; ő legalább Krasznamegyében már rég el van ítélve.

Mi az 1861-dik évi megyei választmányuk mikénti megalakítását illeti, itt a közvélemény csak azt tudja, hogy a választmány a megye közönségének befolyásával, nyilvánosan és közmegelede- déssel alakult meg; azokat a K. és D. féle gyanu-sításokat Kügyi uramnak alkalmasint valami malitiosus roszakarója mondotta tollába. Inkább csodálkozom Kügyi uramon, hogy általa is tudva lévő tényeket nem rótt meg, például: hogy nem vádolja ippi birtokos B.....y A...l urat, ki egy szomszéd megyéből magas, szikár, kiállhatatlan külsejű alakot választmányi tagnak csak azért ajánlt be, mivel annak feltűnő aranyujtásos veresharsony mellényéből azt nézte ki, hogy azon szikár alak fedhetetlen jellemű, értelmes hazafi.

A mi végül B. J. volt járási szolgabíróról illeti, hiszem, hogy a miben érdeme lehetne, azt töle senki megtagadni nem kívánna; azonban, hogy a varsolcz tűzvész alkalmával az élezes tréfákon kívül egyebet is tanusított volna, alig hiszem, mivel hivatalos adatom van reá, hogy B. J. ur csak hivatalától elmozdítása után, tehát 1865-dik évi oct. havában fizette be a varsolcz közjegyző kezébe azon pénzösszeget, melyet a lelkes Veszprémmegye a varsolcz tűz által károsultak segélyezésére az előtt több évvel egybegyűjtött. Ha tehát e tekintetben érdemről szólnunk, ki kell emelnünk varsolcz birtokos Mártonffy Emánuel urat, a ki szeker számára süttetett az élezes tréfák helyett kényeret a mindentiktől megfosztott inségesek számára; és ezek szerint épp oly indokolatlan azon állítás, hogy B. J. urnak szent Varsolczon emléke, valamint nevetségesen volt indokolva egy régebbi városkapitányunk következő itélete: „Hogy milyen jámbor legény alperes, legjobban tudja a feleségem (nem akarok vonatkozó lenni) annál fogva, hogy fizessen 15 garast ezennel elmarasztaltatik.

A mi végül Kügyi uram status-berendezési nézeteit illeti, azokhoz nem szólok, mert a tekintetben Gyuri kocsisommal tartok, hogy a ki minek nem mestere, hohérja az annak.

Győrteleki.

Különfelek.

*. Ö Felsége a Császárné nemsokára a fens. császári gyermekkel visszaköltözik Bécsbe.

— Helybeli ev. ref. főtanodánkban az iskolai év folyó hó 1-jén szokott ünnepélyességgel megnyitottat. Az ifjúság célszerű vezetésében a korral baladni szerető és fáradhatlanul munkás tanodai előjáróság újabb intézkedései közül, mint nevezetesebb horderejűket, kiemelendőknek tartjuk a következőket: az eddig létezőt szépirodalmi körön kívül, hogy több oldalt ömunkásságra buzdítsa az ifjúságot, több tudományos irányu, n. m. természettudományi, matematikai, terményrajzi, történelmi s n. gazdasági és classica litteraturai önképző köröket is rendez be az illető szaktanárok vezetésé alatt; továbbá a magántanítók ügyében egyszer mindenkorra határozattá emelte, hogy ezentul csak olyan ifjak fognak az elemi s gymnasiumi tanulók felügyelése, tanítása s nevelése nemestisz-tével megbízni, kik a tanári értekezlet által szerkesztett s a főgyúházi tanács által helybe hagyott „magántanítói utasítás” ok tanulmányozásából kielégítő vizsgálatot álltak ki, mely utóbbi intézkedés 24 ifjura nézve 3 tanár: Sárkány Ferencz, Indali Péter és Jancsó Lajos általi kikérdezés után már foganabba is vétetett; végül, hogy e megvizsgált ifjak a különböző tudományok módszertani közlésében, tanításában annál ügyesebbekké képeztesse, Indali Péter és Jancsó Lajos vezetések alatt tanítói seminarium alakittatik, melyben említett tanárok hetenként egy-egy órán s a privata visitatiók alkalmával mindent elkövetnek arra nézve, hogy a magántanítók tanítói s nevelői kötelességeiknek minél jobban megfelelhessenek. Hogy mindez intézkedések nemcsak írott malaszt maradjanak, hanem megtermendik tövös gyümölcseiket, arról igazgató tanár Takács János ismert erélyessége s tanvezető tanár Ocsvai Ferencz buzgalma kezeskedik.

*. Mint halljuk, az újból felállított rom. kath. convictus fölszerelése még néhány napot igénybe vevén, az iskolai előadások a főgymnasiumban, melynek új igazgatója t. ez. Várady Móricz ur a napokban megérkezett, folyó hó 10-dike táján veszik kezdetüket.

— (Necrológ.) Sepsi Szentiványi Henter János maga és gyermekei: Károly, László, Lajos, Bertha és János nevűben tájdonmelt kebellet jelenti, hogy szeretett neje, a jó házi nők valódi példánya, a gondos édes anya: Ippi Bydeskuti Polixéna a tudóvszben folyó 1866-dik esztendő augusztus hava 27 dik napján délelti 4 órakor életének 38-dik, boldog házasságuknak pedig 20-dik évében jobb létre szenderült. A megboldogultnak hült tetemei ugyan ezen év és hó 29 dik napján, délutáni 5 órakor helyezteték el az ev. ref. egyház szertartásai szerint a helybeli helyéltvállalásnak sikerijébe Gergely fivére porai mellé. Nyugodjanak bécsben porai! Székely-Udvarhelyt, augusztus 30 kán, 1866.

*. „Augs. Allg. Zitg” is fölvette a magyar ügyről bécsi levelezőjének következő tudósítását: „A magyar ministerium, ugy látszik, bizonyos, de ha jól vagyunk értesülve, ugymond, Magyarország győzelme nem fog sem Belcredi, sem rendszere vereségével történni. A magyar ministeriumra nézve a Deák párt interventiójával, s különösen a még most (28 kán) Bécsben mulató gr. Andrássy Gyulával alkudoztak, és a ministerium éppen a nagy centrumból, a Deák-pártból fog alakittatni; de bizonyos az is, hogy abban b. Sennyeyi kiváló helyet foglaland el. Az alkudozások nem gr. Belcredi ellen voltak intézve, s nem volt kizárva az alkudozások egy stadiumából sem, és tudtával történt minden. Gróf Belcredi állása teljességgel nincs megingatva a még félig-meddig folyamatban levő alkudozások által.”

*. A pesti hatóság közelebből a következő nevezetes csalásnak jött nyomába: „Nehány hóval ezelőtt egy Sz—i nevű fiatal ember, ki csak akkor házasodott meg, egyik itteni biztosító társulatnál 15,000 frtig: birtosította életét. Három hó mulva azonban Sz—i meghalt, s a társulat kifizette a biztosított összeget özvegyének. Nagyon feltűnő volt azonban, hogy az orvosi halotti jelentés szerint a fiatal ember aszkórbán halt meg, holott a fölveteli vizsgálatnál e betegségnek az orvos nyomát sem látta. Kérdőre vonták tehát az orvost, a ki még tisztán emlékezett, hogy a megvizsgált fiatal ember viruló egészségtől volt. Ekkor megmutatták neki az elhalt Sz—i photographiáját, s azonnal fölismerte, hogy nem ez a kérdéses ember, a ki nála volt. Vizsgálatot rendeltek tehát, s most már kiderült, hogy Sz—i helyett egyik ismerőse, bizonyos J—s egy nevű volt az orvosnál. A hatóság azonnal Danosra küldött, hol Sz—i özvegye lakott szülőivel. Az özvegyet — ki mellesleg mondva szép és ifjú — el is fogták, s tegnap hozták be a megyeház börtönébe; szülői azonban neszt vévén a dolognak, meg-szótktek, s most ők is, valamint J—s egy, kit szintén nem találunk, nyomozás alatt vannak. A vizsgálatot most fogják megindítani, s a biztosító társulat a legnagyobb erélyvel készül a pört folytatni, melyet a körülményekkel ismerősök nagyon érdekesnek mondanak.

*. Belgrádból írják, hogy Türr tábornok Widdinnél angol hajóra szállt s Ibraillába utazott.

*** Szabolcsmegyéből írják, hogy a dadai és kisvárdai járás több határán aug. 19. diki délutánján rendkívüli jég és vihar pusztított. Egy kótaji tag körül ültetett szép nyárfákból 150 darabnál többet derékra törött ki a vihar. A kukoricaszár cső és levél nélkül, a napraforgó pedig buga nélkül úgy áll letörve, mint a sátabot. Burgonya és paszulyföld egészen kisépve a belevetett terménytől pusztán maradt. Dobányleveleknek hirmondója sincs. A borzasztó vihar megszűntével a békesi és kisvárdai határban más nap a jég által agyonvert nyulakból 160, a foglyokból 200 darabnál többet szedtek össze, és egy nagy sást vittek Kisvárdára, melynek szárnyát és derekát törte össze a jég. A vihar mentében álló házak ablakai mind üveg nélkül maradtak. A jég és vihar 16 mérföld területen ment keresztül Szabolcsmegyében, mely ez évben a csapások minden nemében részesült; egy részét fagy és aszály érte, más részét jégvihar, s ezek mellett augusztus folytán a hosszas esőzés szintén tömérdek kárt okozott.

*** A „Wiener Ztg.“ jelenti: A császár 1867. évre az állam pénzügyi szorultsága tekintetéből az udvartartás költségeinek alábbazulását 7½ millióról 5 millióra megparancsolta. Ennek lehetővé tétele végett a császári család a kiszabott évjáradék nagy részét átengedé és a főudvarmesteri hivataloknál is tetemes megszorítások történtek.

*** Prágában a porosz tábornoki helytartó a következő értesítést tette közzé: „Vonatközve f. hó 23-ki kibocsátványomra, ezennel közzé teszem, hogy a béke megkötésével a megsebesült cs. k. ausztriai tisztek által kiállított nyilatkozványok, mint magától értetődik, elvesztik érvényességüket s a menyire azok még nem adtak volna vissza kiállítóinak, itt megsemmisítetnek.“

— Theochár Alexi Bukarestben előfizetést hirdet szeptember hóban megjelenendő német-román zsebkönyvre. Ára egy példánynak 4 fanti, a ki száz példányt rendel meg 25% rabatot nyer. A könyv Weis Joanne nyomdájában jelen meg Bukarestben. — Jó volna, ha a magyarországi románok gondoskodnának egy román-magyar szótárról végre valahára.

*** A „Fremdenblatt“ prágai levelezője írja, hogy jó lehet a császár ő felsége által aláírt béke-okmány, mely 23-án Bécsbe elküldetett, tegnap a császári aláírással ellátva, már visszaérkezett, de még mindekkoráig hiányzik a porosz király által aláírt példány, úgy, hogy a kicserélés legnagyobb károkká halogattat szenved. Egyáltalában levelező arról értesít, hogy gróf Bismarck Werther baróhoz intézett sürgetően és táviratban a béketárgyalásokat illetőleg kevésbé szeretetreméltó és merev magaviseletet tanúsított. Mindkét féljuttalmazott aláírása után is még több követelést tön s úgy látszik készkarva halogatja az okmányok kicserélését. Csak két pontban mutatkoztak előzőekenek; megígérte t. i. hogy a poroszok által Iglauban elvetett dohány- és szivar-keszletet minden kárpótlás nélkül visszaadja; valamint a porosz csapatok által magukkal vitt, a brucki kolostor sajátjához tartozó vegyeszeti s természettani kabinetet. — Báró Werther a tárgyalások egész ideje alatt felette előzőekenek mutatkozott, de fájdalom, gróf Bismarck akaratától függött.

*** A hadifoglyok kicserélése Poroszországgal most foly. Az ausztriai katonák 5-5 ezerből álló csapatokként fognak visszatérni. A porosz hadifoglyokban mintegy 30 ezer ember volt, ezek közül 500 tiszt.

*** Mult hó 28-án a florisdorfi síkságon tartott szemléstől jelennek, hogy miután császár ő felsége a felállított csapatok felett szemlét tartott, az összes tisztok a sorok elé léptettek s az elismerés néhány szavattal méltóztattott hozzájuk intézni. Ő felsége ez alkalommal azon varakozásának is kifejezést adni méltóztott, hogy az utóbbi balvégzeti hadjárat tapasztalatai, melyben egyébiránt úgy a legénység, mint a vezetők megtették kötelességüket, nem fognak használatlanul maradni, és azokból jövőre igen jó tanulság fog vonatni. — Ezután a magukat kitüntettek feldisztése következett, kiknek mindegyikéhez ő felsége különleg kegyteljes szavakat intézett. A többiek közt egy tüzereskerész ez alkalommal egy nagy ezüst vitézségi érmet kapta hidegvérű hőseltségének valóban kitünő bizonyosságért. Königrátnéknél derék emberünknek míg fogatával a legesűrűbb golyózáporban az ágyúut után ügetve, löporkocsija a légbe röpített. Emberünk egy rövid pillantást vetve hátra, látja a pusztulást, hogy a többi legénység s a batulós két lö megöletett, s csak az első maradt meg, melyek egyiken ő állt. A lovakat kifogni s vissza a csataterre rohanni egy gondolat műve volt; itt a leghevesebb golyózápor közt egy másik elhagyott puskapáros taliga elé fogta lovait, és utána vágatott telepének. De ez nem elég. Midőn a teleparancsnoknak zsákmányát bemutatná, kiderült, hogy a taligát már előbbi tulajdonosa kiírta s abban egy szem löpör sincs. Rögön újra leoldá az istrángokat s egy szó nélkül ismét elvágatott. Néhány perc múlva csakugyan egy második, ezúttal már tölt löporkocsival tért vissza.

Kimutatás

a bukovinai adrásfalvi evang. ref. egyház presbiteriumától a „K. Közlöny“ tisztelt szerkesztőségéhez Kolozsvárról.

Minekutána az evangyeliomi szeretet által lekeült keresztények adakozása által—Isten kegyelméből — az aratást megértük és szörnyű inségünk enyhült az új kenyér zsegeje által, igértünk kötelez és háláérzetünk ösztönöz, hogy a nyert könyradományokról szóljunk.

Ezt részben tesszük, midőn január hó 25-én az erdélyi nm. ev. ref. püspökség közbejöttével, a „K. Közlöny“ hasábjain is közzétett eső szótunkra, ugyanazon „hírlap“ szerkesztőségéhez begyűlt és hozzánk átküldött könyradományok összegét ezennel kimutatjuk, n. m.

1. ső küldemény febr. 10-ől Kapjon helység-ből t. cz. Vojt ur gyűjtése (legegőbb érkezett adomány) 40 ft.

2-dik küldemény február 27-ől Kolozsváron gyűlt 70 ft.

3-dik küldemény május 20-ől gróf Teleki Miksa ő mlta adománya, valláskülönbség nélkül kiosztandó 300 ft.

4. dik küldemény föliszt. Ágoston Károly rom. kath. lelkész ur gyűjtéménye Gyergyó Szent-Miklósról, rom. katolikuskonak 101 ft, mindössze 511 ft, azaz: ötszáz tizenegy ft o. é.

Az összes könyradományoknak kiosztásáról készített kimutatás is rövid időn közzé fog tétetni. Teljes tisztelettel levén a szerkesztőségnek Bukovinában, Andrásfalván, aug. 9-én, 1866.

Alázatos és hálálatos szolgál:

Biró Mózses, Kántor János, B. R. ev. ref. lelkész. helységbíró.

Varga György m. k. presbiter.

Az erdélyi ref. püspökség útján küldetett:

Marcius 2-dikáról . . .	140	frt — kr
14-ől . . .	131	„ 5
Április 17-ől . . .	140	„ —
Május 9-ől . . .	105	„ 20
Junius 6-ől . . .	58	„ —
„ 26-ől . . .	62	„ 20
Augusztus 2-ől . . .	7	„ —
„ 14-ől (a „K. Közlöny“ szerkesztőségétől átutalva)	5	„ —
Összesen	648	frt 45 kr.

Politikai hírek

Austria. Bécs, aug. 29. A „P. L.“-nak írják: „Táviratilag már jelentettem önnek, hogy a ratifikált prágai békeszerződés kicserélése még mindig nem történt meg. Az osztrák ratifikatio már tegnap óta van Prágában, de a porosz még nem érkezett meg, és mint itt panaszkodják, Poroszország az alkudozásokat minden módon megnehezítette, sőt még most is nehézségeket tesz, miután az alkudozások már befejeztettek, s pedig naponta többször, melyekből a ratifikatiót elengedhetlenül feltételezi. Austriát azonban érdeke hajtja a végleges békemű befejezésére, mert csak a ratifikatio kicserélése napján kezdődik Poroszországra nézve azon kötelezettség: csapatait élelmezni; és Austriára akkor már csak a szállásolás és az előfogat marad—ez utóbbi kárpótlás mellett és pedig az osztrák előfogat díjazással.

Menabrea tkb már tegnap érkezett Wimpfen gróf osztrák teljebatalmazottal. Fogadtatása a császár által több napi halogatást fog szenvedni, miután a császár a mexikói császárné fűdőlésére megy Miramarebe és ez alkalommal szemlét fog tartani a hajóhad felett.

Az Austria és Olaszország közti új határ megállapításánál az osztrák kormány előreláthatólag első sorban azt fogja figyelembe venni, hogy a szláv lakosság Görz nyugati határán lehetőleg Austriának megtartassék. Ebből azon követelés fog felmerülni, hogy Görz grófság Nation folyóig kikerekítették, Olaszország ezért a nyugati gradiskai területen kárpótoltathatnék. Mindenesetre azon lesznek, hogy biztos, a természetűl megerősített határokat nyerjenek Olaszország ellenében, mint legcélszerűbb kárpótlást a várnégyszögért.

A „Politik“ olmtzi levelében, a jelen politikai helyzetre vonatkozó következő figyelemre méltó sorokat találjuk:

„Várunkban—Istennek hála—élénken folyó a dolgok. Ki nem tudná, hogy a béke úgy szólván már zsebtünkben van, valóban azt binné, hogy júl. 3-ka előtti időt élünk. Itt a legnagyobb sietséggel építkeznek, hordják a földet össze, verik a cölveket, mintha legközelebb ostromállapotra kellene készülnünk. Mit gondoljunk, ha mindezeket látjuk, ha ezeket látunk naponta, sőt még fáklyavilága mellett is dolgozni? Ha ezen erősités nem szükséges, úgy a munkás kezek ereit és a lovakat nem vonták volna meg a földmivestől az aratás, a legnagyobb szükség idején.“

Prága, aug. 30. Az ausztriai porosz békeszerződés, és a megzállva tartott országgrészek odahagyására vonatkozó jegyzőkönyv megerősítvényei ma cseréltettek ki. — Báró Werther ma elutazik.

Katonai körökben a Lajtha melletti Brucknál alakítandó állandó táborról van szó, mely, mint a chalonsi tábor felváltva vétetnék használatba, és pedig még a tél bekövetkezése előtt fognának annak alakításához.

Angolország. A „Times“ következő figyelemre méltó cikket hoz: „El kell ismerni, hogy

Poroszország—akárki mit mond más ellenségeivel való elbánásáról—a fő ellensége iránt nagylelkűleg viselte magát. Egy talpalatnyi területet sem vett el Austriától maga részére; az osztrák császári birodalom megmarad egész épségében, Velenczét kivéve, s ennek átengedése már a háboru kitörése előtt elkészült, s már intézkedett is e részben, még mielőtt Poroszországnak alkalmá lehetett volna e dologról csak egy szót is ejteni. Maga részére Poroszország nem okozott Austriának anyagi veszteségeket, csak egyszerűen kiszorította Németországból; az pedig még kérdés, vajon káre ez vagy talán éppen haszon Austriára nézve. Hanem akár haszon, akár veszteség, csak azon politikának borogfogása ezen kizárás, melynek eredete a multak sötét éjében rejlik. Megérkezett Németország számára az idők teljeseése; Németországnak haszon, hogy Austriától megszabadult; Németországnak haszon, hogy csak egy uralkodója lesz, és az az uralkodó Poroszország; mert ha van Németországban hatalom, mely igazi német hatalomnak tekinthető, úgy az Poroszország. Nem is kétkedünk másfelől legkevésbé sem a felett, hogy Austriának szintén hasznára válik, Németországtól megszabadulása, valamint a felett sem, hogy a háboru után Austria Németország irányában jobb állásba helyezkedhetik, mint az eddigi volt, melyben semmi reményvel nem kecsgető örökös vilongásban volt a felsőség felett, a mely tulajdonképpen már régóta nem is létezett. Hogy Austria a maga népek-vegyülékében megerősítse a német elemet, ahoz mindenek előtt megkivántatik, hogy Németországgal szövetségére gondot fordítson. Hiszen ha nincs már többé Poroszországgal villongása Németországban, Poroszországot csak érdekelheti, hogy saját államaiban a német elemek elősegítésének és kiemeltessenek. — Miért ne áradhatna még egyszer a német elem a Duna hosszában, melynek partjainál még annyi tért fogna lenni kifejlődhetésre. Ehez nem kell egyéb csak az, hogy Austria hagyjon fel eddigi politikájával, fogadja a bevándorlókat lárt karokkal, nyújtson nekik igazságot, szabadságot és biztonságot és hogy szabadelvű kereskedelem politika útján a barátság új köteleivel kössön szövetséget Németországgal, mely kötelek tartósabbak legyenek s hasznosabb társadalmi összeköttetést biztosítsanak mint azon politikai szövetség vala, mely valamennyi párt hasznára most már örökre felbontott.

Franciaország. Páris, aug. 28. A legitimista „Union“ egy cikket szentel a prágai békének, s azon véleményét fejezi ki, miként az nem fog tartós lenni, még pedig belső, t. i. német, s külső, t. i. európai indokoknál fogva. „Nekünk—mondja—csak feleletünk van ezen kérdésre: meddig fog a prágai béke tartani? Épp addig, a mennyi idő szükséges a többi nemzeteknek, hogy a gyűlés puskáknál valamivel jobb fegyvereket szerezzenek. Ez pedig nem sok időbe fog kerülni.“

Poroszországnak nagybodása és a német-szövetség feloszlása által a „Siècle“ nem látja az európai egyensúlyt megzavarva. „Poroszország azt nyeri, a mit Ausztria veszít s ez Franciaország biztonságára nézve kevésbé veszélyes, mint az előbbi állapot. Ha tehát az európai egyensúly nincs megzavarva, minden gondolatot vissza kell utasítanunk a területi nagybodásra. Egyáltalán kívánnak e a szomszédos tartományok szabadon nyilvánítt óhajok által bekebelezést Franciaországba? Nem, eddig legalább nem. Mi részünkről csak úgy óhajuk határaink kiterjesztését, ha azt a népek kívánják és törvényeink alatt kívánnak élni.“

Hire jár a titkos alkudozásoknak Franciaország és az Egyesült-államok között. A washingtoni kormány bekebelezni ezen alkudozások következtében Mexicot s magára vállalná a Miksa császár kormánya által csinált francia adósság kamatainak fizetését.

A „Kreuzzeitung“nak írják: „A Poroszország elleni irigység, mely most a francia sajtóban nyilatkozik, nem tisztán francia gyártmány. Nem akarjuk tagadni, hogy az irigység sok francia szivben felkelt a babérok miatt, melyeket Poroszország az utóbbi háboru alatt aratott (mert a francia a harczi dicsőséget mindenek fölé helyezi); lehet, hogy sok franciát megdöbönt Poroszország hatalmi nagybodása is, habár sokan más nézetben vannak: ha tehát a francia sajtóban a Poroszország elleni irigység nyilatkozik, úgy ez egy részről semmi más, mint azon pártok műve, melyek a napoleoni dyasztának ellenségei és most a népet szeretnék felizgatni; más részről pedig eszköz, mely által Poroszország ellenségei Franciaországon kívül nyomást szeretnének gyakorolni a császári kormányra. Nem kell feledni, hogy az irigység Poroszország nagybodása felett majdnem minden udvarnál nagyobb, mint a francziánál, hogy boszankodnak a napoleoni politika nyugalma és mérsékeltsege felett, s hogy semmit sem látnának szívesebben, mint ha III. Napoleon kardot rántana Poroszország ellen. — Hihetetlenül igaznak Poroszország ellen és pedig oly oldalról, honnét azt valóban legkevésbé lehetett várni; megjegyezzük, hogy ezzel nem érjük kizárólag a trónvesztett német fejedelmeket. Nemcsak a császárnak, hanem a császárnéknak is, sok ostromot kell kiállani.“

Olaszország. Róma. Az egyházi államot a francia csapatok, ha a „Corriere dell' Emilia“

ciziml unionista lap közleménye hitelt érdemel, oct. közepéig teljesen kiűritének. A kivonulás a viterboi területen és Camarcában kezdődnek, s a francziák helyét a jelenleg Antibesben időző római legio foglalná el. Magában Rómában egészen october közepéig egy francia ezred maradna.

A római „nemzeti bizottság“ lapjának legújabb számában nyilatkozatot tesz közzé, mely azok előtt, kik az olasz ügyeket legközelebb rendezni fogják, minden kétséget alkalmas eloszlatni. „A diplomatiának a római kérdésben már nincs többé dolga Olaszországgal, hanem csak kizárólag Rómával. Olaszország nem tehet többet, mint tett, tisztelte a római határokat; de már nem erről van szó. Ennek ellenében kérdéses: vajon lehetséges-e oly szert kitalálni, melylyel oly kormányt lehessen életben megtartani, mely aggyongoságban elhalóban van, mert a fejedelem és a nép közti kötelék megvan oldva, mert ezen kormány már nem talál katonákat saját alattvalóinak körében, és a nép, melyet a pápaságnak akarnak megnyerni, természetűl szivből, lélekűl olasz. Evvel a római kérdés fejtegetése be van fejezve. Európa kimondta felette ítéletét. midőn Olaszországot elismerte. A pápaság függetlenségének kérdése már többé nem elvi kérdés, hanem a részletezés kérdése és ezért Róma és Olaszország a katolikus Európának felelős. Mindkettő ezen felelősséget szívesen elvállalja, de a pápaság függetlensége előttük nem ugyanazonos annak világi uralmával. A népjognak, mely két egy és ugyanazon országban különböző souverainitások függetlenségét meg tudja egyeztetni, nyomorult dolognak kellene lennie, ha nem találja meg módját a két megjelölt különböző hatalom fenntartásának, a nélkül, hogy egy fél millió embert föl ne áldozzon és pedig a jóság és szeretet vallásának nevében.“

Németország. Berlin, aug. 29. A félhivatalos „Prov. Correspond.“ írja: „Az újonsszerzett területek bekebelezése minden közigazgatási ágból kinevezett magas hivatalnokokból alakított bizottság fogja kidolgozni a tervet, mikép kelljen a bekebelezést vezetni s tanácskozni fog arról, mikép kelljen a bekebelezendőket porosz szempontból szervezni.

A „Norddeutsche Allg. Ztg.“ (Bismarck gróf lapja) következőleg ünnepli a Poroszország és Austria közti békekötést: „Cedunt arma togae. A távirat azon rég várt fontos hírt közli Bécsből, hogy a béke megkötött Poroszország és Austria között. Reméljük, hogy a két nagyhatalom közti egyetértés, mi ezen tény által forma szerint megerősítést nyert, őszinte és tartós leendő, s hogy Bécsben mindinkább megszilárdul azon eszme, miként csak előny volt az, hogy Austria bizonytalan szövetségese helyett barátot nyerhetett Németországban, ki közelebbi szomszéd, minthogy saját jóllétét Austria jóllétében ne keresse.“

A „Schl. Ztg.“ világosabban beszél, mint a „Nordd. Allg. Ztg.“: „Daczára azon udvariasságnak—mond az idézett lap—melyet kormányunk Austria irányában tanusit, mint látszik azon meggyőződés által van áthatva, miként a történekt után lehetetlen a becületel kibékülés Austriával. Akarva, nem akarva, ha nem is a legveszélyesebb, de a legroszakarattabb ellenségtünk kell szemléltünk Austriában. Most a barátságos viszony helyreállításának minden eszméje mellőzendő: a mit Poroszország el akar érni, csak Austria ellen érheti el.“

Törökország. A fenyegető mozgalmak miatt a török kormány indítatva érezte magát, az ostromállapotot Konstantinápolyban kihirdetni. Miután leginkább a görög elem által hiszi magát fenyegetve, az előbb Oláhország ellen Rustenkál összpontosított hadsereg egy része parancsot vett Thessalia felé indulni. Hogy a hadkészen tartásra szükséges költség fedezve legyen, állampénzjegyek fognak kibocsátatni kényszerfolyammal, az összeg még nem állapított meg.

A „Debatte“ egyik levelezője a következőket jelenti: „Candia kormányzója, Izmael pasa, 20,000 ember élén portyázná ment a szigetre, s várja a sürgetőleg kívánt erősítéseket. A görög védbatalmak, s bizonyára Austria is, egy-egy hadihajót fognak küldeni Canea kikötőbe. E közben a crétaik egy ideiglenes kormányt alakítottak, mely a Törökországtól elszakadást és Görögországhoz csatlakozását az „unio vagy halál“ jelszó alatt proclamálta. A görög kormány különben a török követet Athenben (Photiades) biztosította, hogy ez ügyben semleges fog maradni. Egyelőre azonban még sem akadályoztatott meg, hogy Athenben egy felhívás terjesztett el, mely a helleneket általánvéve és az atheneieket különösen felhívja, hogy a görög területre menekült vagy még menekülő cretaikat vendégszeretőleg fogadják és minden módon támogassák. Igen valószínű, hogy a felkelésnél Calergis, ki maga is cretai, közreműködött.“

A porta bizonyítványokat küldt a nagyhatalmakkal egy felfedezett terjedelmes összeesküvésről, mely az egész Balkán-félszigeten és az Archipelaguson van elágazva. A nagy görög propaganda vezérletének székhelye Corfu lenne, támogató bizottmányai vannak Athen, Bukarest és Belgrádban. A candiaiek felkelését a propaganda vezérli. A követek elhatározták ezeknek közlését kabine-tekkel.

Ujabb. Prága, aug. 31. Miután a békeszerződés ratifikációi tegnap kicseréltek, Werther báró még este Berlinbe és Brenner báró reggel Bécsbe utaztak. A fekete-fehér zászló a várról levétetett. A katonai meghatalmazottak itt maradnak a kiállítás teljesítéséig.

Páris, sept. 1. A mai „Moniteur” jelenti: „Aug. 24-én Austria és Franciaország között Venece átengedése vonatkozólag szerződés kötött, melynek értelmében a veneczei területen levő erősségek osztrák részről egy francia biztosnak adandók át. Franciaország aztán a veneczei hatóságokkal fog egyezkedni a birtokjog átruházása iránt; a lakosság fel fog szolgáltatni, hogy jövő sora felett határozzon.”

Hamburg, aug. 29. Az „Altonaer Mercur” jelenti Schleswigből: Biztos értesülés szerint a porosz király megérkezése a hódolat átvétele végett szeptember végére van kitűztetve helyezésre.

A bécsi lapok egyhangulag jelentik, hogy az osztrák-olasz békealkudozások gyors és kedvező lefolyást vesznek. Mint a „Pr.” értesül, a békekötés 10–12 nap előtt bevégezett tény leendő, miután meg egyeztek arra nézve, hogy az alapelvek meghatározása után, minden hosszabb tárgyalást igénylő követelések egy a békekötés után kinevezendő külön bizottmánynak adassanak át. Magában a békekötésben csak az egyes pontok fognak elvileg megállapítottai, s a hosszabb tárgyalást igénylő kérdések a külön bizottmány határozatának fentartani.

A fennebbi pontok közé tartozik első sorban a Venece és államadossági részlet átvétele és az Olaszország által készpénzben fizetendő kárpótási összeg a vár- és hadianyagszerekért. Ez utóbbi ügyre nézve biztosan Möring tük nevezetett ki.

Legujabb. A „P. L.”-nak távirják Bécsből, hogy **b. Sennyei a magyar miniszterium elnöke ki van nevezve.** Lányait és Ürményit említi még. A királyi kinevező okirat ma (kedden) fog közzé tétetni.

A „P. Lloyd” távirata szerint gróf Mensdorf hivatalában marad, s így azon hír, hogy b. Hübner venné át a külügyet — nem valószínű.

Gabonaár Kolozsvárt aug. 30-án 1866.

(Alsó a. mérő, középár.)
Tisztabúza 3 frt 94 kr. Elegybúza 2 frt 88 kr. Rozs 2 frt 74 kr. Árpa 2 frt — kr. Zab 1 frt 24 kr. Törökbuza 4 frt 10 kr. Pityóka — frt 80 kr. Marhabús fontja belváros 12, külvárosban 11 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

September 1-jén: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 68.35. 5% Metalliques 100 frt 63.25. — Bank-rezervény 728.—. Hitelintézet részvényi 200 forint 158.25. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2 kr 128 1/2. — Ezüst 126 3/4. Cs. kir. arany 6. 7. — 1860. kölcsön 80.45.

Augustus 30-án: Földtehermentési kötvény magyarországi 67.—. Erdélyi 65.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

HIVATALOS.

Sz. 2515. 1866.

(294)

(1—3)

Hirdetmény.

Ns. Marosszéki idl. törvényszéke mint a mélt. törvényes kir. táblának 1866 június 6-án 4573 sz. alatti magas bíró kiküldési határozata következtében illetékes tárgyaló hatóság által mind azok, kik 1866 február 22-én végrendelet hátrahagyásával Erzsébetvárosban elhalt Kleisch Zsuzsanna gr. Haller János özvegye hagyatékához mint hitelezők igényt tartanak ezennel felhívattak, miszerint követeléseik bejelentése s kimutatása tekintetéből 1866 **október hava 12-én d. e. 9 órakor** alóli törvényszékénél megjelenjenek, vagy pedig azt addig írásbeli beadvánnyal érvényesítsék, mert ellenkező esetben ha a hagyaték a bejelentett követelések által kimerítettnek és őket külön zálog-jog nem illeti, több igényt ahhoz nem tarthatnak.

Ns. Marosszéki idl. törvényszékének Marosvásárhelytől 1866 augusztus 11-kén tartott üléséből.

(285)

(2—3)

Arlejtési hirdetmény.

Az erdélyi f. kir. Főkormányzók ide 18445 közigazg. sz. a. költ. rendelethez a kebl- és a nmlgu földtehermentesítési alap-igazgatóság hivatali helyiségei számára a jövő téli időszakra 300 öl, egy öl szélességű és magossága, és három—négy láb hosszúságú, kemény, száraz, jöminőségi és az országba az udvarára szállítandó tűzifa bészállítása iránt folyó 1866-ik évi **szeptember 25-én** délelőtt 10 órakor a királyi Főkormányzók levéltári hivatal-szobáiban arlejtés fog tartatni.

Erdől a vállalkozni kívánók, oly felszólítással értesítettnek, hogy bepercsettelt írásbeli ajánlataikat, melyekben az ajánlott fa egyéb tulajdonságain kívül az is feljegyzendő, hogy az usztatott-e vagy nem? az ajánlott pénzösszeg utáni 5% bánat-pénzzel készpénzben vagy állampapírokban osztályszerű béléggel, és az ajánlattevő vezeték és keresztnévének, valamint lakása helyének sajátkezű aláírásával el látva a fennebb említett ajánlati tárgyalás napján déli 12 óráig az alóli igazgató-sághoz adják be.

Kolozsvárt, augusztus 3-án, 1866.

Az erdélyi kir. Főkormányzók levéltár-igazgatósága.

NEM HIVATALOS.

(291) Figyelemre méltó fogorvosi jelentés!

BLAU S. bécsi városi fogorvos Kolozsvárra érkezett és mesterséges fogak betétele és más fogorvosi műttei végett mindennap megtalálható „Nemzeti Szálloda” első emeletében, jobbra.

Rövid idei itt tartzkodása csütörtök-, sept. 6-áig leendő.

A fennebbi cégeknek létezik még ezeken kívül a norvégiai „Bergen” városból való valódi DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é. Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czink-pakkkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsir-faj a dorschhalnak leggondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsir-laj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesebb gyógyszer a meli- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, idült borkürités, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben, „zum Storch”, Tuchlauben.

(69) A vegy-gyógyszerészeti elvek alapján leggondosabb és biztosabban készített

GYÓGYSZERES SZAPPANOK,

melyek szőszertű tudományos vizsgálatok s gyakorlati használatok örvendtes eredményei által jóknak bizonyultak be, következő tizenkét különböző nemi teljes biztonságga ajánlatatnak színtegy az orvos uraknak, valamint a segélyt igénylő KÖZÖNSÉGNEK:

darabja utasítással együtt o. é. kr.	darabja utasítással együtt o. é. kr.
Hamiglab-szappan, görv. bajnál . . . 55	Kátrány-szappan, bőrhámladéknál . . . 35
Irla-szappan, idült borküritésnél . . . 35	Halmajzsir-szappan, asztóránál . . . 35
Terpentin-szappan, béküléséknél . . . 35	Epe-szappan, borküritésnél . . . 35
Benzoe-szappan, borküritésnél . . . 40	Kén-szappan, borküritésnél . . . 35
Kámför-szappan, csúsz bajoknál . . . 35	Rozmárin-szappan, erősítőmódhoz . . . 35
Kaniblag-szappan, elvült kitégeknél 45	Könyleg-szappan, keményedésnél . . . 35

Az ezen szappanokhoz mellékelt utasításokban elő vannak adva azon különböző módok, melyek szerint ezen gyógyszerek legcélzertűbben használatnak, valamint azon különféle is, melyben a gyakorlatilag helyesnek talált szappan-forma által rég bizonyított hatásuk fokozatával értékük neveltetetik: mert a szappanforma az, mi nemcsak a szenvedőnek a külső szerek használatát könnyebbiti, hanem az orvosnak is az ily szerek hatályosab s általános alkalmazását lehetővé teszi.

A gyógyszeres szappanok csak 2 1/2, obon nehezebbi darabokban adnak el s hivatalosan letett függvényeik mindkét végükön peccséttel vannak ellátva. **Egyedüli raktár** Kolozsvárt: **WOLFF J. és Engel J. gyógyszerártaiban.** Brassóban: Jekelius Ferd. gyógyszerártaiban.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Harmath Józsefnek Tordán, Wittich Józsefnek Marosvásárhelytől, Dobray Nándornál S.-Udvárhelytől, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejtővált kapható:

A magyar-nyelvtan elemei.

Elemi és néptanodák használatára írta Gergely Lajos, köztanító a m. vásárhelyi ref. főtanodá. I. Rész: **Szótan.** Ára 30 kr.

ERDÉLY ÉPÍTÉSZETI EMLÉKEI.

Írta KÖVÁRI LÁSZLÓ.

30 fametszvényen.

„ERDÉLY REGISÉGEI” második, bővített kiadása.

Nagy 8-ad rét XII. 335 lap, szép velin papíron, ára 4 forint o. é.

Uj érdekes röpirat!

Magyar Politika.

Ára 40 kr.

RAJZMINTÁK

GYERMEKEKNEK könnyűszerrel összeállította tájékozó utasítással

Tóth Tamás. Ára 25 kr.

Rajka Teréz,

KÖLTEMÉNYEI.

Ára 1 frt 20 kr.

Szvorényi J.

Magyar irodalmi szemelvények,

felgymnasiunai kézi-könyvű, a magyar irodalom történetének vázlatával.

Ára 3 frt 60 kr.

Uj varázs-fényképek!

6 darab varázs-fénykép, hozzá valókkal együtt és használati utasítással 50 kr.

A vegytan iskolája. Dr. Stöckhardt után dolgozta Berde Áron természettudományok tanára és a m. tud. akademia 1. tagja. Második átdolgozott kiadás. Ára 2 frt.

(295) (1—2)

Kiadó szállás.

A volt Eperjesi-féle telken, eperjesiutczában a két viz közt két szállás u. m. egyik két szobából s konyhával, a másik pediglen 3 szoba s konyhával, nem különben jó istállóval ellátva, követezendő Sz. Mihály naptól kezdve bérbe kiadandó. Értekezni bel-magyarutczai Lotteria kezelőjével.

(293) (1—3)

Ns. Doboka vármegyében **M. Kőb-lősn** 180-ig való fűstől álló helységben az összes birtokosságot illető **korsomár-lási jog**, a jövő 1867-ik évi január 1-ső napjától kezdve haszonbérbe kiadandó, ár-vezezs utján a többet igérőnek; minél fogva a hozzá szólanı kívánók 40 frt bánatpénz mellett a jövő **sept. hó 29-re** a délelőtti órákban meghívattak a hely színe; a szerződési pontokat helyt meg tudhatni, végre a szerződés illő biztosítékot köteles nyújtani.

(292) (1—3)

Bérbe kiadó szállás.

Belközép tizedben 500 szám alatti háznak felső emelete, mely áll 5 szobából és hozzá tartozó konyha, kamara, pinze és hűjűböl, 3 egymástól követező évekbe bérbe kiadó. Értekezni lehet kül-monostor-utczá 267 számú háznál

MAMITZA JÁNOS urnál.

(226) (9—12)

Minthogy több helyeken hamisított **Pagliano-féle vértisztító szirup** árultatik, ösztönözve éreztet magam **Bécsben egy főraktárt elhelyezni**, mely **Raffi József** urnál van Prater 15 sz., és az árakat ujjlag leszállítottam. **Egy üveg ára 1 frt 50. 1 tuczet 15 frt, 5 tuczet 67 frt 50 kr.**

Teljesen fölöslegesnek találom ezen szert bővebben ismertetni, melynek oly sok ezer ember követezői egészsége helyre állását.

Részletes leírás kívánatra ingyen küldetik.

PAGLIANO HIERONYM, gyógyszerárta Florenciaiban.

(290) (1—2)

Beküldetett.

A tél épen megjelenő ideje híresebb és gyakrabban változó időjárása által különösen hat a fog csúszos bajaira, és ezen bajban szenvedők bizonyosan előre elvannak csüggedve a beállandó fájdalomért, melyeket éveken keresztül ismerni és felől megtanultak, minthogy semmi uton módon semmi ellenszerrel nem tudták elmulasztani. Eddigelő csak a legnagyobb tisztaság és a szájuak egészséges természete tette lehetővé, ezen bajokat tartósan és sokáig feltartóztatni és kiküldeni. Azonban e részben már évek óta fogorvos **Dr. J. G. Poppnak Bécsben készített Anatherin szájuvize** mint hasznos szer ismertetett el, mely szer már több nagy kiállításokon kellőleg elismertetett és több országokban szabadalmaztatott, és az utolsó londoni kiállításán is feltalálójának igen nagy dícsőseget szerzett. Ezen elismeréseknek magokban kevés tényleges értéke van ugyan, de ezek az elismerések ezen szerrel a számos és bites bizonyítványok által a magasabb körökből is annyira támogatottak és naponként annyira szaporodnak, hogy az Anatherin szájuvize a szájsz. és fogak épen tartás, a nyelven és pófafalon lévő nyálosság és fakadék elmulasztása, a borkürités, rossz szagú lehelet stb. érdekében kitűnő haszna felől, nemkülönben a csontsz. meggyógyítása, és végre mind a fájdalom általános enyhítése és tökéletes eltávolítása használatosságáról sokékes kétsége nem lehet. Midőn tehát inditattva az Anatherin szájuviz fennebbi tulajdonságai és sikerei által, minden szájsz. és fogbetegnek ajánljuk, azon jóhiszeműen vagynak, hogy azoknak az igazság érdekében szolgálatot tettünk, és őket azon útra vezetjük, mely által mindennemű fogbajokat tüstént megszüntethetnek.

Egy palaczk ára 1 frt 40 kr.

Csomagolás 20 kr.

Erdélyországra nézve **főraktár: WOLFF J. gyógyszer.** továbbá: kapható **Dr. Hintz György és Engel J. gyógyszer.** uraknál Kolozsvárt, és az ország minden gyógyszerártaiban.